

PRAMENY A LITERATURA

Prameny nepublikované

- Literární archiv Památníku národního písemnictví, Emanuel Salomon z Friedbergu, osobní fond.
- Oesterreichisches Staatsarchiv, Kriegsarchiv, Pers., Diverse, Karton 621.
- Oesterreichisches Staatsarchiv, Kriegsarchiv, Grungbuchsblätter, Inf. Reg. 43, 1820–1840, Kart. 2849; Inf. Reg. 54, 1820–1840, Kart. 3507, 3508.
- Oesterreichisches Staatsarchiv, f. Nachlässe und Sammlungen, sg. B/2022, Bohemicus Anonymus, Lebenserinnerungen von Josef Radimsky, geboren im Jahre 1800.
- Soukromý archiv Ing. Zdeňka Doubravy.
- Státní oblastní archiv Hradec Králové – Státní okresní archiv Pardubice, f. Podpůrný spolek Svornost Pardubice.
- Státní oblastní archiv Hradec Králové – Státní okresní archiv Pardubice, f. Spolek vojenských vysloužilců Přelouč.

Prameny publikované

A: Legislativa

- Vynešení, vydané od ministerium vojenství dne 30. listopadu 1850, jímžto se vyhlašuje v následku nejmilostivějšího schválení Jeho Veličenstva zlepšení platů polních lékařů (č. 465/1850 říš. z.).
- Vynešení, vydané od ministerií záležitostí vnitřních, vojenství a financí dne 20. července 1851, platné ve všech zemích korunních, vyjímajíc Hranici vojenskou,

- strany změny výkazu A. schváleného od Jeho Veličenstva předpisu od 15. května t. r. o ubytování vojska, týkající se toho, jaké konice a kolny na vozy (remisy) vojsku náležejí (č. 194/1851 z. z.).
- Vynešení, vydané od ministerium záležitostí vnitřních, vrchního velitelství nad armádou a ministerium financí dne 20. září 1853, pro všechny země korunní, vyjímajíc Hranici vojenskou, jak se jest zachovati v příčině ubytování a stravování manželek vojáků na první způsob vdaných (č. 184/1853 z. z.).
- Nařízení císařské, dané dne 19. prosince 1853, týkající se přestupování vysloužilých poddůstojníků a vojáků sprostých do služeb civilních (č. 266/1853 z. z.).
- Nařízení oběžné, vydané od vrchního velitelství nad armádou dne 20. 5. 1854, o tom, že bude opět zřízena medicinsko-chirurgická akademie Josefská, z 24. 5. 1854 (č. 124/1854 říš. z.).
- Císařský patent z 15. ledna 1855, jímž se vyhlašuje nový vojenský trestní zákoník o zločinech a přestupcích (č. 19/1855 říš. z.), s platností od 1. července 1855.
- Vyhláška c. kr. místodržitelství, dána dne 27. srpna 1855, číslo 38606, o tom, kterak se nakládati má s patentálními a reservačními invalidy v případech onemocnění, stranu přijmutí atd. do nemocnic. Zákoník zemský království Českého, oddělení II, částka XIV, č. 36.
- Nařízení vrchního velitelství vojska, ministerium záležitostí vnitřních a a ministerium financí z 21. února 1856, platné ve všech zemích korunních, vyjímajíc Hranici vojenskou, týkající se předpisu o zastupování ve vojenské službě (č. 27/1856 říš. z.).
- Císařský patent z 29. září 1858, platný pro celé území říše, jímž se vydává nový zákon o doplňování vojska (č. 167/1858 říš. z.).
- Vynešení, vydané od ministerium záležitostí vnitřních, ministerium financí a vrchního velitelství nad armádou dne 6. října 1858, pro všechny země korunní, vyjímajíc Hranici vojenskou, jaká náhrada se má dávat za stravování vojska na průchodu od 1. listopadu 1858 do 31. října 1859 (č. 176/1858 z. z.).
- Zákon, z 5. prosince 1868, jímžto se ustanovuje, jak se má v královstvích a zemích v radě říšské zastoupených plniti povinnost branná (č. 151/1868 říš. z.).
- Zákon, daný dne 19. dubna 1872, o propůjčování míst služebních vysloužilým podporučíkům (č. 60/1872 říš. z.).
- Vyhlášení, vydané od ministerium financí dne 8. června 1873 o tom, jak se má předsejíti při kladení obligací obecného dluhu státního za vojenskou kauci svadební, při vybírání úroků z nich a při vydávání těchto obligací (č. 125/1873 říš. z.).
- Zákon z 27. prosince 1875 v příčině vojenského opatření osob c. k. vojska, c. k. loďstva a c. k. obrany zemské (č. 158/1875 říš. z.) a Nařízení vydané od ministerium zeměbránění 31. prosince 1875 (č. 2/1876 říš. z.) – prováděcí nařízení k výše uvedenému zákonu.
- Zákon z 27. dubna 1887 o vojenském zaopatření vdov a sirotek po důstojnících a po mužstvu vojska, válečného loďstva, zeměbrany a domobrany (č. 41/1887 říš. zák.).
- Zákon č. 128/1912 říš. zák. z 5. 7. 1912, jímž se zavádí nový zákon branný.

Zákon z 5. července 1912 o vojenském trestním soudním řádě pro společnou brannou moc (č. 130/1912 říš. z.). V tentýž den vydán z. 131 o vojenském trestním soudním řádě pro zeměbranu.

ŽIŽKA Z TROCNOVA, Jan, *Jana Žižky z Kalichu Vojenský řád husitský*, Praha, Otakar Zahradník 1932.

B: Paměti, vzpomínky a jiné

Bejvávalo. *Paměti Františka Dědiny*, Praha, Vyšehrad 1949.

BITTNER, Jiří, *Z mých pamětí*, Praha, Fr. Šimáček 1894.

DOBLÁŠ, František, *Když umírá císař. Cesta italskou a rumunskou frontou za I. světové války v letech 1916–1918*, Orlické Podhůří – Říčky, Flétna 2020.

Dvě stě let c. a k. pěš. pluku č. 28, Praha, C. a k. pěš. pluk č. 28 1898.

FIEDLER, Arkady, *Můj otec a duby*, Praha, Mladá fronta 1982.

FIŠER, Zdeněk, *Bublínka ze života moravského. Paměti Matěje Mikšíčka*, Brno, Matice moravská 2007.

GEBAUEROVÁ, Marie, *Rodinné vzpomínky na Jana Gebauera*, Kladno, J. Šnajdr 1926.

HALAS st., František, *Bez legend*, Praha, Naše vojsko 1977.

HANUŠ, Otakar, *Maršbaťáček*, Praha, Sfinx – B. Janda 1927.

HERRMANN, Ignát, *V pevnosti* (eds. Pavla KORITENSKÁ – Josef ŠRÁMEK), Hradec Králové, Muzeum východních Čech v Hradci Králové 2021.

HOLEČEK, Josef, *Obšit. Kniha humoru a vzpomínek*, 3. vyd., Praha, F. Topič 1932. (První dvě vydání vyšla knižně v roce 1887, předtím po částech vycházelo v *Národních listech* v letech 1886 a 1887.)

HOUŽVIC, Juričič Bogdan M., *Se Srby a komity. Z deníku srbského dobrovolce*, 2. vyd., Praha, Za svobodu 1928.

JAROŠ, Karel, *Z turecké armády do britského zajetí*, Praha – Litomyšl, Paseka 1995.

JENÍK z BRATŘIC, Jan, *Z mých pamětí*, Praha, ELK 1947.

JIRÁSEK, Josef, *Můj zápisník od počátku světové války r. 1914 a doba mého zajetí v Rusku a v Sibiři*, Červený Kostelec, Pavel Mervart 2009.

JÜNGER, Ernst, *Válečný deník 1914–1918*, (ed. Helmuth KIESEL), Praha, Academia 2020.

KÁPAR, Josef, *Cestou kamenitou*, Cleveland, Americké Dělnické listy 1919.

KAPLICKÝ, Václav, *Hrst vzpomínek z mládí*, Praha, Čs. spisovatel 1988.

KISCH, Egon Erwin, *Vojákem pražského sboru*, Praha, Nakladatelství politické literatury 1965.

KOSTKA NEUMANN, Stanislav, *Válčení civilistovo*, Praha, Svoboda 1949.

KUNZ, [Jaroslav], *Za černožlutou oponou*, 5., rozš. vyd. Praha, Šolc a Šimáček [1922].

KYPR, Ondřej, *Na vojně v Karpatech a Haliči*, Pardubice, O. Kypr 1916.

LADA, Josef, *Kronika mého života*, 4. vyd. Praha, Čs. spisovatel 1960.

- LANGER, František, *Byli a bylo*, Praha, Čs. spisovatel 1963.
- MACHAR, Josef Svatopluk, *Konfese literáta*, 5. vyd., Praha, Čs. spisovatel 1984.
- MOLLINAR, Anton von, *Sechszundvierzig Jahre im österreichisch-ungarischen Heere 1833–1879*, Zürich, Art. Institut Orell Füssli 1905.
- MUDRÁK, Augustin – ČERVENKA, Jiří, *Bojoval jsem za císaře pána*, Nové Strašecí, Jiří Červenka – Gelton 2011.
- NOVOTNÝ, Josef, *Zápisky z první světové války. Paměti českého vojáka z války a zajetí 1914–1918* (ed. Petr PROKŠ), Praha, Historický ústav AV ČR 2016.
- Paměti c. k. šikovatele Filipa Peška, *Bulletin Československé napoleonské společnosti* 23, r. 7, 2003, s. 65–82.
- Paměti Františka Jana Vaváka, souseda a rychtáře milčického, z let 1770–1816 VI–VII. 1810–1816*, Praha, Karolinum 2009.
- PLESKÝ, Metoděj, *Velezrádci. Vzpomínky ze světové války 1914–1915*, Praha, Družina dobrovolců 1936.
- PRAŽÁK, František, *Půl století paměti*, Praha, Družstevní práce 1946.
- PROKOP, Ladislav, *Zápisky*, Hradec Králové, Kruh 1981.
- RAIS, Karel Václav, *Ze vzpomínek II*, Praha, Česká grafická unie 1934.
- RENN, Ludwig, *Válka. Po válce*, Praha, Naše vojsko 1960.
- ROTH, Hieronymus, *Osmdesát dnů v pruském zajetí a bitva u Trutnova 27. června 1866*, Trutnov, Muzeum Podkrkonoší v Trutnově 2011.
- SALOMON FRIEDBERG-MÍROHORSKÝ, Emanuel, *Vzpomínky na válečný rok 1866 vyňaté z pamětí vyššího důstojníka*, 2. vyd., Praha, Fr. Bačkovský 1906.
- de SÉGUR, Philippe, *Napoleonovo tažení na Rus 1812*, Praha, Plachý & spol. s. d. [1936].
- SOJKA, Bohumil, *Utrpením k svobodě. Válečná historie*, Praha, vl. n. s. d. [1925].
- SOJKA, J., *Zásobování v Argonnách*, in: *Československá legie ve Francii*, Praha, Kruh francouzských legionářů 1928, s. 180–182.
- ŠIFTER, František, *Ruské obrázky*, Praha, Ústřední dělnické knihkupectví 1920.
- ŠRÁMEK, Fráňa, *Žasnoucí voják*, Praha, Čs. spisovatel 1955.
- ŠTĚPÁNEK, Zdeněk, *Herec. Vzpomínky národního umělce Zdeňka Štěpánka*, Praha, Mladá fronta 1961.
- ŠTĚPÁNEK, Zdeněk, *Za divadlem kolem světa*, Praha, Mladá fronta 1970.
- ŠUSTA, Josef, *Mladá léta učňovská a vandrovní. Praha – Vídeň – Řím. Vzpomínky II*, Praha, ČSAV 1963.
- TAJOVSKÝ, J., *Několik episodek z alsaské fronty. Československá legie ve Francii*, Praha, Kruh francouzských legionářů 1928, s. 169–171.
- VANĚK, Karel, *Charašó, pán, da? Zápisky všelijakého vojáka. 1914–1919*, 3. vyd., Praha, vl. n. 1921.
- VAŠEK, Leoš (ed.), *Moje zkušenost. Vojenské zápisky Eduarda Sáňky z Doubravice nad Svitavou za léta 1846–1852*, Brno, vl. n. 2004.
- VÍTEK, Jaroslav, *V cizích službách. Deník ze světové války*, Česká Skalice, vl. n., s. d. [1937].
- VYDRA, Václav, *Má pouť životem a uměním*, Praha, Melantrich 1958.

- WEBER, Jan, *Po patnácti letech*, Brno, Čs. domobrana z Italie 1933.
 ZEMAN, Adolf (ed.), *Cestami odboje. (Jak žily a kudy táhly čs. legie) I–II*, Praha, Pokrok 1926–1927.

Literatura

- ALBERT, Eduard, *Jan Dominik Larrey*, Praha, J. Otto 1879.
 ALBIERI, Pavel, *Ve znamení Armidy. Když jsme táhli na Paříž*, Praha, J. R. Vilímek 1891.
 ALBIERI, Pavel, *Z různého šiku*, Praha, J. Otto s. d. [1892].
 ALBIERI, Pavel, *Vynález majora Brauna*, in: *Z různého šiku*, Praha, J. Otto s. d. [1892].
 ARA, Angelo – MAGRIS, Claudio, *Terst. Identita na hranici*, Praha, Academia 2021.
 ARCHLEB, Luděk, *Na ostro i na slepo I–III*, Praha, A. Hynek s. d. [1912–1913].
 AUSTENOVÁ, Jane, *Pýcha a předsudek*, Praha, Vyšehrad 1986.
 BAAR, Jindřich Šimon, *Lúsy*, Praha 1959.
 BAAR, Jindřich Šimon, *Osmáctyřicátníci*, Praha, SNKLU 1965.
Básně Vítězslava Háška, uspoř. Jaroslav Seifert, Praha, Družstevní práce 1940.
 BASS, Eduard, *Čtení o roce osmačtyřicátém*, Praha, Čs. spisovatel 1963.
Bejvávalo. Paměti Františka Dědiny, Praha, Vyšehrad 1949.
 BĚLINA, Pavel – FUČÍK, Josef, *Válka 1866*, Praha – Litomyšl, Havran – Paseka 2005.
 BERÁNEK, Jan, *Rakouský militarismus a boj proti němu. Příspěvek k některým otázkám „vnitřní“ úlohy rakouské armády a antimilitaristického hnutí v letech 1900–1914*, Praha, Naše vojsko 1955.
 BLACK, Jeremy, *Rethinking Military History*, London, Routledge 2004.
 BLESSING, Werner K., *Disziplinierung und Qualifizierung. Zur kulturellen Bedeutung des Militärs im Bayern des 19. Jahrhunderts*, in: *Geschichte und Gesellschaft. Zeitschrift für historische Sozialwissenschaft* 4, r. 17, 1991, Sozialgeschichte Bayerns, s. 459–479.
 BROFT, Miroslav, a kol., *Vojenské dějiny Československa II*, Praha, Naše vojsko 1986.
 ČECH, Svatopluk, *Ve stínu lípy*, Praha, Čs. spisovatel 1973.
 ČENSKÝ, Ferdinand, *Kniha vojínův rakousko-uherských*, Těšín, Kněhkupectví pro vojenskou literaturu Karla Prochasky 1880.
 ČENSKÝ, Ferdinand, *Kniha vojínův rakousko-uherských. Vlastenské pamětihodné rozličnosti*, Těšín, Kněhkupectví pro vojenskou literaturu Karla Prochasky 1876.
 ČENSKÝ, Ferdinand, *Rukověť pro poddůstojníky cís. kr. vojska*, Těšín, Kněhkupectví pro vojenskou literaturu Karla Prochasky 1876.
 ČENSKÝ, Ferdinand, *Vojenská čítanka / Militärisches Lesebuch*, Praha, I. L. Kober 1871.

- ČENSKÝ, Ferdinand, *Vojenský slovník německo-český / Militärisches deutsch-böhmisches Wörterbuch*, Praha, I. L. Kober 1871.
- ČERNÝ, Jan, *Příspěvky k české etymologii lidové*, kap. XI: Zbraně a výrazy vojenské, Praha, Fr. Šimáček 1894.
- Člověk hrdina. Čítanka pro československé vojíny* (ed. Josef HORČIČKA), vydáno péčí ministerstva národní obrany, Praha, J. Otto s. d. [snad 1922].
- DANGL, Vojtech, Národnostná problematika v rakúsko-uhorskej armáde a Slováci, *Československý časopis historický* 6, r. 24 (74), 1976, s. 851–884.
- DEÁK, István, *Der k. u. k. Offizier. 1848–1918*, Wien, Böhlau 1991.
- DOBEŠ, František, *Kniha o Strážnici II*, Valašské Meziříčí, vl. n. 1946.
- DOHNAL, František, K historii vojenských invalidoven v Čechách, *SANQUIS* 25, 2003, s. 51. <www.sanquis.cz/index2.php?linkID=art661> [24. 3. 2024].
- DOSTOJEVSKIJ, Fjodor Michajlovič, *Zápisky z mrtvého domu*, Praha, J. Otto s. d. [1923].
- DRNOVSKÁ, Eliška, *Spolky vojenských vysloužilců v severovýchodních Čechách v závěru 19. a na začátku 20. století*, diplomová práce, Hradec Králové, Univerzita Hradec Králové 2022.
- DULÍČEK, Lukáš, *Východočeši pod císařským praporem. C. a k. pěší pluk č. 18 v 1. světové válce*, Mladá Boleslav, Československá obec legionářská 2015.
- DUNANT, Henri, *Vzpomínka na Solferino*, Tišnov, Sursum 2007.
- ECHTERNKAMP, Jörg – MACK, Hans-Hubertus (eds.), *Dějiny bez hranic? Evropské dimenze vojenských dějin od 19. století po dnešek*, Praha, Academia 2019.
- EPKEHANS, Michael – FÖRSTER, Stig – HAGEMANN, Karen (Hgg.), *Militärische Erinnerungskultur: Soldaten im Spiegel von Biographien, Memoiren und Selbstzeugnissen*, Paderborn, Schöningh 2006.
- ERNST, Josef, *Die Geschichte des Tschechischunterrichts und der tschechischen Militärfachsprache im österreichischen Militär*, Wien, Landesverteidigungsakademie 2009.
- FASORA, Lukáš – HANUŠ, Jiří – MALÍŘ, Jiří (eds.), *Člověk na Moravě 19. století*, Brno, CDK 2004.
- FIBICH, Karel, *Povstalci*, 6. vyd., Praha, Osvětový odbor Družiny dobrovolců čsl. zahraničního vojska 1939.
- FIŠER, Zdeněk, *Bublínka ze života moravského. Paměti Matěje Mikšíčka*, Brno, Matice moravská 2007.
- FLAUBERT, Gustave, *Citová výchova*, Praha, SNKLHU 1959.
- FRITSCHÉ, Maria – HÄMMERLE, Christa, Deserteure in der Geschichte der Neuzeit als historiographische Herausforderung, in: Maria FRITSCHÉ – Christa HÄMMERLE (Hgg.), *Deserteure, Wiener Zeitschrift zur Geschichte der Neuzeit* 2, r. 8, 2008, s. 3–13.
- FUČÍK, Josef, *Osmadvacátníci. Spor o českého vojáka Velké války 1914–1918*, Praha, Mladá fronta 2006.
- FUČÍK, Josef, *Válka 1866. Běda poraženým*, Praha – Litomyšl, Paseka 2012.

- GALLAŠ, Josef Heřman Agapit, *Romantické povídky*, Praha, Evropský literární klub 1941.
- GEBAUEROVÁ, Marie, *Rodinné vzpomínky na Jana Gebauera*, Kladno, J. Šnajdr 1926.
- GRAB, Alexander, *Conscription and Desertion in Napoleonic Europe*, in: Maria FRITSCHÉ – Christa HÄMMERLE (Hgg.), *Deserteure, Wiener Zeitschrift zur Geschichte der Neuzeit* 2, r. 8, 2008, s. 14–32.
- GRANT, R. G., *Námořní bitvy. 3000 let válčení na moři*, Praha, Knižní klub 2010.
- GRUBHOFFER, Václav, *Pod závojem smrti. Poslední věci Schwarzenbergů 1732–1914*, České Budějovice, Společnost pro kulturní dějiny ve spolupráci s Novou tiskárnou Pelhřimov 2013.
- GULBRANSEN, Trygve, *Věčně zpívají lesy – Vane vítr z hor – Není jiné cesty*, Praha, Čs. spisovatel 1991.
- HAAGER, Christian – HOFFMANN, Paul – HUTER, Franz – LANG, Eberhard – SPIELMANN, Anton Heinz, *Die Tiroler Kaiserjäger. Die Geschichte der Tiroler Elitenregimenter. Gründung – Einsätze – Ausrüstung*, Cremona, Persico Edizioni 2001.
- HAIS-TÝNECKÝ, Josef, *Osudy legionářovy. Kus české anabase*, Praha, Českomoravské podniky tiskařské a vydavatelské 1919.
- HÄMMERLE, Christa, *Desertion vor Gericht. Zur Quellenproblematik von Militärgerichtsakten am Beispiel der k. (u.) k. Armee 1868–1914/18*, in: Maria FRITSCHÉ – Christa HÄMMERLE (Hgg.), *Deserteure, Wiener Zeitschrift zur Geschichte der Neuzeit* 2, r. 8, 2008, s. 33–52.
- HANF, Karel, *Červený kříž a jeho spolky v král. Českém*, in: *Kalendář Červeného kříže na rok 1917*, s. 43–45.
- HAŠEK, Jaroslav, *Dobrý voják Švejk v zajetí*, 2. vyd., Praha, Karel Synek 1947.
- HAŠEK, Jaroslav, *Fialový hrom*, (ed. Zdena ANČÍK – Milan JANKOVIČ), Praha, Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění 1958.
- HAŠEK, Jaroslav, *Konec poslance, Karikatury* 10. 4. 1911.
- HAŠEK, Jaroslav, *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války*, Praha, Čs. spisovatel 1983.
- HAŠEK, Jaroslav, *S Bohem počni každé dílo...*, (fejton 1907), in: *týž, Fialový hrom* (eds. Zdena ANČÍK – Milan JANKOVIČ), Praha 1958, s. 36.
- HAUNER, V. J., *Maršálem od píky. Život a činnost Sira Williama Robertsona*, Praha, Svaz čs. rotmistrů 1931.
- HAVEL, Petr, *C. a k. voják Ferdinand Čenský, Historie a vojenství* 5, r. 43, 1994, s. 90–109,
- HAVEL, Petr – HODÍK, Milan – LANDA, Pavel, *Vojenská kuchařka, totiž Kuchařská kniha c. a k. vojska se 178 recepty, mnoha vyobrazeními a s odbočkami až do současnosti*, Praha, Naše vojsko 2004.
- HAVEL, Petr – ROMANÁK, Andrej, *Maršál Radecký. Vojevůdce pěti císařů*, Praha – Litomyšl 2000.
- HERRE, Franz, *Radecký*, Brno 1997.
- HERRMANN, Ignát, *Ze soudní síně*, Praha, Čs. spisovatel 1984.

- HEŘMÁNEK, Pavel, „Aby nemuseli nakonec žebraťi ...“ Příběhy z dějin karlínské invalidovny, Praha, Epoque 2015.
- HOFMAN, Jiří, „Už to nejsou ti staří známí Rakušané ...“ Vojenské reformy Marie Teresie, *Dějiny a současnost* 5, r. 39, 2017, s. 12–14.
- HOJDA, Zdeněk – OTTLOVÁ, Marta – PRAHL, Roman (eds.), *Naše Itálie. Stará i mladá Itálie v české kultuře 19. století*, Praha, Academia 2012.
- HRABAL, Bohumil, *Ostře sledované vlaky*, Praha, Čs. spisovatel 1967.
- HUTEČKA, Jiří, *Muži proti ohni. Motivace, morálka a mužnost českých vojáků Velké války 1914–1918*, Praha, Nakladatelství Lidové noviny 2016.
- HUTEČKA, Jiří, New Military History of the First World War. Achievements and Limits, *Dějiny – teorie – kritika* 1, r. 15, 2018, s. 99–123.
- CHEVALLIER, Gabriel, *Zvonokosy. Lázně*, Praha, Odeon 1969.
- J. S. Četař, Hygiena ve vojště, *Socialistická revue Akademie* 4, r. 7, 1903, s. 119–122.
- JAMOT, R. E. [Josef THOMAYER], Hrdinové z dob Napoleonských, *Lumír* 3, r. 3, 1875, s. 31–33.
- JEDLIČKOVÁ, Blanka – LENDEROVÁ, Milena – KOUBA, Miroslav – ŘÍHA, Ivo (eds.), *Krajiny prostřených i prázdných stolů I. Evropská gastronomie v proměnách staletí*, Pardubice, Univerzita Pardubice 2016.
- JIRÁNEK, Tomáš, Emanuel Salomon z Friedbergu-Mírohorský a jeho *Paměti z mého žití*, in: *Theatrum historiae* 3, Pardubice, Univerzita Pardubice 2008, s. 161–199.
- JIRÁNEK, Tomáš, Svědectví českých důstojníků o poměrech v armádě habsburské monarchie v 2. polovině 19. století, in: PRCHAL, Vítězslav a kol., *Mezi Martem a Memorií. Prameny osobní povahy k vojenským dějinám 16.–19. století*, Pardubice – Pelhřimov, Univerzita Pardubice – Nová tiskárna Pelhřimov 2011, s. 117–132.
- JIRÁNEK, Tomáš – SOUŠEK, Radovan, *Dějiny československého železničního vojska*, Praha, Nadatur 2014.
- JIRÁSEK, Alois, Na dobřanské faře, in: *Rozmanitá prosa. Obrázky a studie II*. 5. vyd., Praha, J. Otto 1925.
- JIRÁSEK, Alois, Tomáš Famfule, švališér. K životopisu Mikoláše Alše, in: *Rozmanitá prosa. Obrázky a studie II*, 5. vyd., Praha, J. Otto 1925.
- JIRÁSEK, Alois, Z nekrologu MDra Jana Theobalda Helda, in: *Rozmanitá prosa. Obrázky a studie II*, 5. vyd., Praha, J. Otto 1925.
- JOHN, Jaromír, *Večery na slamníku*, Praha, SNKLU 1962.
- KAISEROVÁ, Kristina – MACKOVÁ, Marie, *Dějiny rakouské provincie redemptoristů. Červený Kostelec – Ústí nad Labem*, Pavel Mervart – Filosofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně 2019.
- Kalendář a seznam spolků českých vojenských vysloužilců na obyčejný rok 1888.*
- Kalendář a seznam spolků českých vojenských vysloužilců na obyčejný rok 1889.*
- KEEGAN, John, *Dějiny válečnictví*, Praha – Plzeň, Beta Dobrovský & Ševčík 2003.
- KISCH, Egon Erwin, Memoáry nebožtíka Ferdy Mestka, in: *Pražská dobrodružství*, Praha, Svobody 1968.

- KISCH, Egon Erwin, V obchodě „S. Kisch a bratr“, in: *Tržiště senzací*, Praha, Nakladatelství politické literatury 1963.
- KISCH, Egon Erwin, Věznice, in: *Pražská dobrodružství*, Praha, Svoboda 1968.
- KISCH, Egon Erwin, Wohlschläger, in: *Pražský pitaval*, Praha, SNKLHU 1958.
- KLOSTERMANN, Karel, *Črty ze Šumavy. 1890*, Plzeň, Západočeské nakladatelství 1986.
- KLOSTERMANN, Karel, Dvě gardy, in: *Drobné prosy*, Praha, SNKLHU 1959.
- KLOSTERMANN, Karel, Chuchláci, in: *Drobné prosy*, Praha, SNKLHU 1959.
- KLOSTERMANN, Karel, *Na útěku*, Praha, J. R. Vilímek 1937.
- KLOSTERMANN, Karel, Pan vrchní, in: *Drobné prosy*, Praha, SNKLHU 1959.
- KLOSTERMANN, Karel, Poručík, in: *Drobné prosy*, Praha, SNKLHU 1959.
- KLOSTERMANN, Karel, Revoluce v Písku, in: *Drobné prosy*, Praha, SNKLHU 1959.
- KLOSTERMANN, Karel, *V ráji šumavském*, Praha, Čs. spisovatel 1977.
- KOLDINSKÁ, Marie – ŠEDIVÝ, Ivan, *Válka a armáda v českých dějinách. Sociohistorické črty*, Praha, Nakladatelství Lidové noviny 2008.
- KOUDELKA, Milan, Boje o tvrze Malborget a Predil v květnu roku 1809, *Historie a vojenství* 1, r. 47, 1998, s. 104–117.
- KRUMEICH, Gerd, Militärgeschichte, in: CORNELIßEN, Christoph (Hrsg.), *Geschichtswissenschaften. Eine Einführung*, Frankfurt am Main, Fischer 2000, s. 178–193.
- KUBKA, František, *Kniha o knihách*, Praha, Čs. spisovatel 1964.
- KUKLA, Karel Ladislav, *Loretánské zvonky. Staropražský román z vojenského života*, Praha, Václav Švec 1929.
- KUTÍLKOVÁ, Dagmar, *Vojenské odívání*, Praha, Nakladatelství Lidové noviny 2008.
- KVAČEK, Robert, *První světová válka a česká otázka*, 2. přepr. a rozš. vyd., Praha, Triton 2013.
- LENDEROVÁ, Milena, *Chytila patrola aneb prostituce za Rakouska i republiky*, Praha, Karolinum 2002.
- LENDEROVÁ, Milena – JIRÁNEK, Tomáš – MACKOVÁ, Marie, *Z dějin české každodennosti. Život v 19. století*, Praha, Karolinum 2010, 2017².
- LENDEROVÁ, Milena – STOKLASOVÁ, Hana, Requiescat in pace. „Poslední věci člověka“ v prostředí aristokracie: úmrtní oznámení jako historický pramen, in: Milena LENDEROVÁ a kol., *Modrá krev v občanském století. Konzervace i destrukce stereotypů každodenního života a životních strategií v průběhu 19. století*, Pardubice, Univerzita Pardubice 2022, s. 89–136.
- MACKOVÁ, Marie, Jak převléknout uniformu... (Vysloužilí poddůstojníci a vojáci na místech státních úředníků ve druhé polovině 19. století.), in: *Armáda a společnost v českých zemích v 19. a první polovině 20. století*, Ústí nad Labem, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně 2004, s. 122–136.
- MACKOVÁ, Marie, Matka pluku a její sestry: markytánky 19. století, in: *Přísně tajné! Literatura faktu* 2, 2016, s. 27–34.

- MACKOVÁ, Marie, *Mladší princ. Karl Gustav Wilhelm Hohenlohe-Langenburg 1777–1866*, Brno, Centrum pro studium demokracie a kultury 2014.
- MACKOVÁ, Marie, Odsunuti, přehlédnutí, zapomenuti? Životní perspektivy a možnosti mladších sourozenců šlechtických rodin v první polovině 19. století, in: Milena LENDEROVÁ a kol., *Modrá krev v občanském století. Konzervace i destrukce stereotypů každodenního života a životních strategií v průběhu 19. století*, Pardubice, Univerzita Pardubice 2022, s. 13–54.
- MACKOVÁ, Marie, *Tabáková továrna v Lanškrouně jako součást státní tabákové režie*, Lanškroun, Městské muzeum Lanškroun 2007.
- MACKOVÁ, Marie, *To byla c. k. trafika*, Praha, Nakladatelství Lidové noviny 2010.
- MÁCHA, Karel Hynek, *Cikáni a jiná prosa*, Praha, B. Kočí 1924.
- MACHÁLEK, Vít, *Prezident lidskosti. Životní příběh Emila Háchy*, Praha, Academia 2020.
- MAREK, Jindřich, Generálmajor František Bartoš, *Historie a vojenství* 4, r. 54, 2005, s. 90–94.
- MAREK, Jindřich, *Pod rakouskou vlajkou. Čeští námořníci v letech 1900–1918*, Cheb, Svět křídel 2003.
- MARTSCHUKAT, Jürgen – STIEGLITZ, Olaf, *Geschichte der Männlichkeiten*, Frankfurt – New York, Campus Verlag 2008.
- MATOUŠKOVÁ, Michaela, *Vojenský špitál Josefov v 1. polovině 19. století ve světle komisioních protokolů*, bakalářská práce, Pardubice, Fakulta filosofická Univerzity Pardubice 2024.
- MAYERHOFFER, Gustav Narcis, *Z pevnosti. Vzpomínky starého majora*, Praha, J. R. Vilímek 1891.
- MAYERHOFFER, Gustav Narcis, *Za hradbami. Vzpomínky starého majora*, Praha, Bursík a Kohout 1894.
- MEDEK, Jaroslav, *Třetí batalion. Listy z deníku*, 4. vyd., Praha, Al. Altrichter 1932.
- MÍČKO, Miroslav, *Malíř svého lidu. Čtení o Mikoláši Alšovi*, Praha, Družstevní práce 1946.
- MORÁVEK, Jan, *Špatný voják*, 2. vyd., Praha, Melantrich 1936.
- MORILLO, Stephen – PAVKOVIC, Michael Frederick, *What Is Military History?*, Cambridge, Polity Press 2013.
- MRŠTÍK, Alois – MRŠTÍK, Vilém, *Rok na vsi. Kronika moravské dědiny*, Praha, Vyšehrad 1950.
- NACHTIGAL, Reinhard, Die Kriegsgefangene k. u. k. Generalität in Russland während des Ersten Weltkrieges, in: *Österreich in Geschichte und Literatur (mit Geographie)* 5, r. 47, 2003, s. 258–274.
- NACHTIGAL, Reinhard, *Rußland und seine österreichisch-ungarischen Kriegsgefangenen 1914–bis 1918*, Dissertation, Albert-Ludwigs-Universität zu Freiburg im Breisgau, W 1999–2000.
- NĚMCOVÁ, Božena, *Babička*, Praha, Josef Hokr 1940.
- NĚMCOVÁ, Božena, *Pohorská vesnice*, Praha, Josef Hokr 1940.

- NERUDA, Jan, Dobrovolník, in: *Knihy veršů*, 2. vyd., Praha, Grégr a Ferd. Dattel 1873.
- NERUDA, Jan, Franc. (Arabesky.), in: *Obrázky ze života pražského*, Praha, J. R. Vilímek 1942.
- NERUDA, Jan, Marie Poustevnice, in: *Jen dál!*, Praha, SNDK 1949.
- NERUDA, Jan, Okupační arabesky, in: *Jen dál!* Praha, SNDK 1949.
- NERUDA, Jan, Přivedla žebráka na mizinu, in: *Povídky malostranské*, Praha, B. Kočí 1924.
- NERUDA, Jan, Služky, in: *Obrázky ze života pražského*, Praha, J. R. Vilímek 1942.
- NERUDA, Jan, Týden v tichém domě, in: *Povídky malostranské*, Praha, B. Kočí 1924.
- NERUDA, Jan, Výlet do kraje bídy, in: *Jen dál!*, Praha, SNDK 1949.
- NERUDA, Jan, Žebráctvo III. (Různé postavy), in: *Obrázky ze života pražského*, Praha, J. R. Vilímek 1942.
- NOVÁK, Alexandr, *Vojenské ubytovací stavby* (vývojová studie), Praha, Vojenský projektový ústav 1955.
- OLBRACHT, Ivan, *Rezervistovy dopisy*, Hradec Králové, Kruh 1977.
- OLTMER, Jochen (Hrsg.), *Kriegsgefangene in Europa des Ersten Weltkrieges*, Paderborn – München – Wien – Zürich, Ferd. Schöningh 2006.
- Österreichisches Biographisches Lexikon 1815–1950. <www.biographien.ac.at>.
- Ottův slovník naučný, *Illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* II, Praha, J. Otto 1889; VII, Praha, J. Otto 1893; XIV, Praha, J. Otto 1899; XXV, Praha, J. Otto 1906, XXVII, Praha, J. Otto 1908.
- OVERMANS, Rüdiger (Hrsg.), *In der Hand des Feindes. Kriegsgefangenschaft von der Antike bis zum Zweiten Weltkrieg*, Köln – Weimar – Wien, Böhlau 1999.
- PARET, Peter, *The New Military History, Parameters* 1, r. 21, 1991, s. 10–18.
- PAZOUREK, J., *Ottův obchodní slovník* I, Praha s. d.
- PECKA, Jindřich, *Váleční zajatci na území Protektorátu Čechy a Morava*, Praha, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR 1995.
- PERGAUD, Louis, *Knoflíková válka*, Praha, Mladá fronta 1977.
- PETRÁŇ, Josef, *Příběh Ouběnic*, Praha, Nakladatelství Lidové noviny 2001.
- PLEVA, Josef V., *Eskorta. Příběh obyčejných lidí*, 2. vyd., Praha, Čs. spisovatel 1955.
- POKORNÁ, Magdalena, *Josef Němec. Neobyčejný muž neobyčejné ženy*, Praha, Academia 2009.
- POLÁČEK, Karel, *Bylo nás pět*, Praha, Čs. spisovatel 1963.
- POLÁČEK, Karel, *Hrdinové táhnou do boje*, Praha, Čs. spisovatel 1960.
- POLÁK, Jiří, *Za císaře, za vlast. O c. a k. armádě v I. světové válce slovem, ale hlavně obrazem*, Praha, Ostrov 2001.
- PROKOPOVYCH, Markian – BETHKE, Carl – SCHEER, Tamara (eds.), *Language Diversity in the Late Habsburg Monarchy*, Leiden – Boston, Brill 2019.
- RÉLINK, Karel, *28. pluk „Pražské děti“. Osmadvacátníci, veselí kluci, ve válečné vichřici*, Praha, Nebeský a Beznoska 1932.

- RHEINHEIMER, Martin, *Chudáci, žebráci a vaganti. Lidé na okraji společnosti 1450–1850*, Praha, Vyšehrad 2003.
- ROKOSKÝ, Jaroslav – URBAN, Jiří a kol., *František Udržal. Sedlák a politik*, Praha, Vyšehrad 2016.
- ROSŮLEK, Jan Václav, *Černožlutý mumraj*, 3. vyd., Praha, Sfinx – Bohumil Janda 1930.
- ROSŮLEK, Jan Václav, *Huláni a kavalíři*, 2. vyd., Praha, J. R. Vilímek 1928.
- ROSŮLEK, Jan Václav, *První*, Praha, Sfinx – Bohumil Janda 1927.
- RUČKA, Alois (ed.), *Národní zpěvník: výbor písní národních, znárodnělých a úryvků z českých zpěvoher*, 5. vyd., Třebíč, s. d. [1903].
- RÝDL, Karel, *František Hrnčíř (1860–1928). Symbol českého učitelstva*, Pardubice, Univerzita Pardubice 2009.
- ŘEHOUNEK, Jan, *Příběh legionáře. V zavšivené košili a se šrapnelem v těle kolem světa*, Nymburk, Kaplanka 2011.
- SABINA, Karel, *Oživené hroby*, Praha, B. Kočí 1924.
- SAKAŘ, Josef, *Pardubický zámek, Krajem Pernštýnův*, r. 1, 1921, s. 114–117.
- SEKERA, Martin, *Čeština v rakouské armádě a v císařské rodině*, in: *Dějiny a současnost 2*, r. 16, 1994, s. 15–18.
- SCHEER, Tamara, *Habsburg Languages at War. “The Linguistic confusion at the tower of Babel couldn’t have been much worse”*, in: Christophe DECLERCQ – Julian WALKER (eds.), *Languages and the First World War I. Languages and the First World War. Communicating in a Transnational War*, London, Palgrave, MacMillan 2016, s. 62–78.
- SCHEER, Tamara, *Die k. u. k. Regimentssprachen. Eine Institutionalisierung der Sprachenvielfalt in der Habsburgermonarchie (1807/8–1914)*, in: EHLERS, Klaas-Hinrich a kol. (Hgg.), *Sprache, Gesellschaft und Nation in Ostmitteleuropa. Institutionalisierung und Alltagspraxis*, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht 2014, s. 75–92.
- SCHEER, Tamara, *Konstruktionen von ethnischer Zugehörigkeit und Loyalität in der k. u. k. Armee der Habsburger Monarchie*, in: Alexandra MILLNER – Katalin TELLER (Hgg.), *Transdifferenz und Transkulturalität. Migration und Alterität in den Literaturen und Kulturen Österreich -Ungarns*, Bielefeld, Transcript Verlag 2018, s. 155–174.
- SHAW, George Bernard, *Pygmalion*, Praha, Artur 2007.
- SCHIEBL, Jaroslav, *1683–1883. Kurzgefaßte Geschichte des k. k. Linien-Infanterie-Regiments F.-Z.-M. Josef Freiherr Philippovič von Philippsberg*, Plzeň, Ig. Schiebl 1883.
- SCHMIDT-BRENTANO, Antonio, *Die k. k. bzw. k. u. k. Generalität 1816–1918*, Wien, Österreichisches Staatsarchiv 2007 (el. verze).
- SKED, Alan, *Radetzky. Imperial Victor and Military Genius*, London – New York 2011.
- SOUČEK, Martin, *Ochrana státu v rakouském a československém trestním právu 19. a 20. století*, Diplomová práce, Fakulta právnická Západočeské univerzity v Plzni, Plzeň 2014.

- SOUKUP, František, *Amerika. Řada obrazů amerického života*, Praha, Ústřední dělnické knihkupectví 1912.
- SVĚTLÁ, Karolina, *Lamač a jeho dítě*, in: *Ještědské povídky*, Praha 1955.
- SVĚTLÁ, Karolina, *Na úsvitě*, Praha, Družstvo Nová osvěta 1949.
- SVĚTLÁ, Karolina, *O krejčíkově Anežce*, in: *Povídky. Výbor*, Praha 1940.
- SVĚTLÁ, Karolina, *Větrně*, in: *Ještědské povídky*, Praha, SNKLHU 1955.
- SWIETECZKÝ, Bedřich, *Z vojenských dějin staré Prahy*, in: *Zprávy vojenského archivu a musea RČS*, r. 1928, s. 5–48.
- SZAJKÓ, Vojtěch, *Železnice, pošta a telegraf rakouské armády v letech 1848–1914*, Praha, Epoque 2017.
- ŠEDINOVÁ, Jitka, *Deníky hraběte Františka Josefa Jindřicha Schlika*, diplomová práce, Pardubice, Univerzita Pardubice 2010.
- ŠEDIVÝ, Ivan, *Češi, české země a Velká válka 1914–1918*, Praha, Nakladatelství Lidové noviny 2001.
- ŠKORPIL, Václav M., *O lidu jezdeckém*, Praha, Naše vojsko 1947.
- ŠMILOVSKÝ, Alois Vojtěch, *Hodina v expeditě*, in: *Soubor spisů VII*, Praha 1924, s. 245–271.
- ŠVANKMAJER, Milan, *Čechy na sklonku napoleonských válek 1810–1815*, Praha, Nakladatelství Lidové noviny 2004.
- THILLE, Josef, *Pavel Poctiva, dokonalý voják. Poučné a zábavné vypravování ze skutečného života o povinnostech vojenských*, Praha, I. L. Kober 1872.
- TINKOVÁ, Daniela, *Bez zpěvu a bez zvonění. Dekriminalizace sebevraždy mezi sekularizací a medikalizací v 17.–19. století*, Praha, Argo 2021.
- TSCHORN, Rudolf, *Z galerie českých vojáků I. Z doby probuzení*, Praha, Svaz rotmistrů 1925.
- URBAN, Otto, *Vzpomínka na Hradec Králové*, Praha, Panorama 1986.
- URBAN, Zdeněk, *Století českého kalendáře*, Praha, Svoboda 1987.
- V boj! Kronika čs. legie v Itálii 1915–1918*, Praha, Za svobodu 1927.
- VÁCHA, Dalibor, *Bratrstvo. Všední a dramatické dny československých legií v Rusku (1914–1918)*, Praha, Epoque 2015.
- VÁCHA, Dalibor, *Knedlíky na frontě. Českoslovenští dobrovolci v Rusku a jídlo, Dějiny a současnost 1*, r. 38, 2016, s. 22–25.
- VANČURA, Vladislav, *Rozmarné léto*, Praha, Odeon 1986.
- VANĚK, Karel, *Švejk v ruském zajetí a v revoluci*, Praha, Československý spisovatel 1991.
- VENNING, Annabel, *Following the Drum. The Lives of Army Wives and Daughters*, London, Headline 2005.
- VLASÁK, Rudolf, *Židáček Leo. Příběh legionáře-žida*, Praha, Osvětový odbor Družiny dobrovolců čsl. zahrani. vojska 1933.
- Vojenský přítel. Kalendář na obyčejný rok 1903*, Vimperk, J. Steinbrener s. d. [1902].
- VONDROVSKÝ, Ivo, *Stavební vývoj pevnosti Leopoldov, Historie a vojenství 1*, 2006, s. 63–73.

- VORLÍČEK, Jiří, Pražské vojenské budovy a hřbitovy, *Staletá Praha XVII*, Praha 1987, s. 183–208.
- WANDRUSZKA, Adam – URBANITSCH, Peter (Hgg.), *Die Habsburgermonarchie 1848–1918 V. Die Bewaffnete Macht*, Wien, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 1987.
- WOHLMUTH, Petr, *Východ proti Západu? Krymská válka (1853–1856) pohledem historické antropologie*, Praha, Karolinum 2020.
- WURZER, Georg, *Die Kriegsgefangenen der Mittelmächte in Russland im Ersten Weltkrieg*, Göttingen, V & R unipress 2005.
- ZABLOUDILOVÁ, Jitka, *V ruském zajetí. Organizace zajatých Čechů a Slováků v Rusku (1914–1918)*, Praha, Epoque 2018.
- ZEMAN, Adolf, *Mrtvá baterie. Legionářská trilogie I. Osvoboditelé*, Praha, Sfinx Janda 1931.
- ZEMEK, Oldřich, *Vítězství, nebo smrt. Vypravování o životě a bojích ruských legionářů*, Brno, Dědictví Havlíčkovo 1928.
- ZOLA, Emil, *Rozvrat*, Praha, Jos. R. Vilímek s. d. [1922].
- ZUNA, Jaroslav, *Zápisky z jejich světa*, Valašské Meziříčí, vl. n. 1930.
- ZWEIG, Arnold, *Výchova před Verdunem*, Praha, SNKHLU 1958.
- ŽIPEK, Alois, *Domov za války. Svědectví účastníků*, Praha, Pokrok 1929–1931.

Tisk

- Český deník* (Plzeň), r. 1931.
- Militär-statistisches Jahrbuch*, r. 1875, 1883–1884, 1904, 1909.
- Ratibor*, r. 1909.
- Salzburger Wacht*, r. 25, 1923.
- Socialistická revue Akademie*, r. 1903.
- Vlast'*, r. 1871, 1872, 1873.
- Vojenské listy* (vyd. Patrik Blažek), r. 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 1892, 1893, 1895.
- Vojenské listy* (Brno, vyd. Ludvík Masaryk), r. 1878.
- Vysloužilec*, r. 1900, 1908, 1909, 1910.
- Zpravodaj svazu bývalé čsl. domobrany z Itálie*, r. 1934.
- Žižka*, r. 1870.

Internet

- <lifeofwellington.co.uk/commentary/chapter-27-wellington-and-the-army-1819-1841/> [20. 4. 2024].
- <www.vets.cz/vpm/33516-hrob-michael-hardtmann/> [23. 5. 2024].

Antonín NOVOTNÝ, *Vojáci v Praze F. L. Věka II/1*, viz <www.primaplana.cz/news/vojaci-v-praze-f-l-veka-ii-1/> [26. 5. 2024].

Vojenská léta v pamětech Josefa Němce, chotě Boženy Němcové, (ed. Miloslav NOVOTNÝ), viz <www.primaplana.cz/news/vojenska-leta-v-pametech-josefa-nemce-chote-bozeny-nemcove/> [26. 5. 2024].

<www.vhu.cz/exhibit/rakousko-uherska-identifikacni-znamka-m1902/#:~:text=V%20Rakousko-Uhersku%20byla%20původně%20zavedena%20pouze%20papírová,jednotka%20C%20číslo%20kmenového%20listu%20a%20náboženské%20vyznání.&text=Prezentovaná%20kapsle%20má%20na%20svém%20plášti%20vyražené,kterého%20by%20bylo%20možné%20dohledat%20konkrétního%20vojáka> [30. 6. 2025].

<www.seznamzpravy.cz/clanek/magazin-historie-brevnovsky-klaster-hroby-sedmileta-valka-270319> [10. 9. 2025].